

Türkiye'nin vergi yükü ücretlinin sırtına bindi

5 milyon asgari ücretli, 90 dev şirket kadar vergi ödüyor. 6.7 milyon ücretlinin ödediği vergi 652 bin şirketin vergisinden fazla

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (ISMMMO) raporuna göre sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 dev firması kadar vergi öderken, 6 milyon 750 bin civarındaki tüm ücretlilerin ödediği vergi ise Türkiye'deki 652 bin şirketin ödediği vergiyi geçti. ISMMMO'nun Gelir İdaresi Başkanlığı İstatistikleri, OECD Vergi Tabanı Verileri ve Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı üzerinden yaptığı "Türkiye Vergi Profili" araştırmasına göre Türkiye'nin vergi adaletinin temel unsuru olan "az kazanan az, çok kazanan çok" ilkesini hayata geçirememesinin faturası yine ücretliye kesildi. Türkiye ekonomisi bir yandan vergi toplamakta sıkıntı çekerken, öte yandan gelirler politikasının temelini oluşturması gereken "gelir, servet ve sermaye karları" üzerinden alınan vergiler, kişilerden gelire bakılmaksızın, aynı oranda alınan ve "adaletsiz vergi" olarak nitelendirilen dolaylı vergilere göre devde kulak kaldı. Özel Tüketim Vergisi ise adeta devletin kazanç kapısı haline geldi. ISMMMO'nun "Türkiye Vergi Profili" raporuna göre 2010 yılının tamamında 4 milyon 738 bin asgari ücretli ortalama bin 63 TL vergi ödeyerek, kamunun kasasına 5 milyar 38 milyon TL kaynak aktardı. Böylelikle asgari ücretli aralarında Ford, Mercedes-Benz Türk, Oyak Renault, Arçelik, Yapı Kredi, Vakıflar Bankası, HSBC, Aygaz, Petrol Ofisi

Ne kadar vergi verdiler?

Grubu	Sayısı	Ödenen vergi
Asgari ücretli.....	4.738.....	5.038
Diğer ücretliler.....	2.012.....	22.649
Dev firmalar (100 büyük).....	100.....	12.350
Tüm şirketler.....	652.....	22.855

Vergi toplamak çok zor

ISMMMO raporuna göre Türkiye'nin de üyesi olduğu OECD ülkelerin verileri dikkate alındığında, vergi oranlarının ülke milli gelirlerinin ortalaması yaklaşık yüzde 35 düzeylerinde seyrediyor. Türkiye ise yüzde 25'lik payı ile Meksika, Şili ve Güney Kore ile aynı ligde yer alıyor. Türkiye'nin vergi gelirinin milli gelir içindeki payı açısından geride kalmasının temel nedeni ise, kayıtdışı ekonomi ile verginin adil bir şekilde toplanamaması.

gibi dev şirketlerin bulunduğu, Türkiye'de 2010 yılında en fazla kurumlar vergisi veren 100 firmanın 90'nın toplamı kadar vergi ödedi. 22 milyar 649 milyon TL vergi ödeyen diğer ücretliler ise, asgari ücretlilerle beraber, toplamda 12 milyar TL vergi

ödeyen 100 firmanın iki katından fazla vergi ödedi. 6 milyon 750 bin ücretli, 652 bin şirketten daha fazla vergi ödedi. Toplam servet, gelir ve sermaye karlarından elde edilen verginin yüzde 43'ü ücretlilerin cebinden çıktı. OECD ülkelerinde 9 ülke asgari ücretli vergi uygulamazken, 6 ülkede vergi oranı yüzde 10'un altında. Türkiye yüzde 15'lik vergi oranıyla asgari ücretliden en fazla vergi alan ülke durumunda. Rapora göre; Türkiye, mal ve hizmetlerden alınan dolaylı vergilerin milli gelire payı açısından yüzde 11 oranı ile OECD ortalamasını yakalarken, gelir, kar ve sermaye kazançlarından elde edilen doğrudan vergilerin milli gelire payı bakımından, kayıtdışı ekonominin de etkisi sonucunda yüzde 5.8 ile OECD ortalamasının yarısına bile ulaşmıyor. Mal ve hizmetlerden alınan vergilerin milli gelire oranı bakımından Türkiye 33 ülke arasında 17. sırada yer alırken, gelir, kar ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergilerde ise bir tek Meksika'yı geçerek 32. sırada konumlanıyor.

Adaletsiz dağılım var

ISMMMO Başkanı Yahya Arkan vergi toplanamamasının ve vergideki adaletsiz dağılımın Türkiye'nin kronik sorunu olduğunu artık bu tablonun değişmesi gerektiğini vurguladı. Arkan rapora göre toplam servet, gelir ve sermaye karlarından elde edilen verginin yüzde 43'ünün ücretlilerin cebinden çıktığını belirtti.

Dolaylı vergiler ağırlıkta

Rapora göre Türkiye gelirler politikası büyük oranda adaletsiz vergi olarak tanımlanan "dolaylı vergiler" üzerine kurulmuş durumda. Bu durum gelir ve kurumlar vergisinin yeterli ve adil bir biçimde toplanamamasının bir sonucu olarak belirtiliyor.

ÖTV kazanç kapısı oldu

ÖTV ise devletin adeta kazanç kapısı oldu. Bu yolla devlet, tüm vergi gelirlerinin 4'te 1'ini karşılıyor. Bunun faturası ise petrol ve doğal gaz ürünlerine, kolalı gazoz, alkol ve tütüne, motorlu taşıt araçlarına, dayanıklı tüketim ve diğer mallara yapılan zamlarla kendini gösteriyor.